

Wat is kennis: Plato en Gettier

Maria Aloni
ILLC-University of Amsterdam
M.D.Aloni@uva.nl

Theoretische filosofie 2014

February 20, 2014

Gettier: driedelige definitie van kennis

- ▶ Hoe luidt de definitie van kennis die Gettier bespreekt?
 - ▶ S weet dat p desda (driedelige definitie)
 1. p is waar
 2. S is overtuigd dat p
 3. S is gerechtvaardigd in zijn overtuiging dat p
 - ▶ De voorwaardes zijn individueel noodzakelijk: zonder kan het niet
 1. #Piet weet dat gras rood is, maar gras is groen.
 2. #Piet weet dat $2+2=4$ en hij twijfelt of $2+2=4$.
 3. straks
 - ▶ De voorwaardes zijn gezamenlijk voldoende
- ▶ Waar komt deze definitie vandaan?
 - ▶ We verwijzen meestal naar Theaetetus, 201c-d (zie O'Brien).

Gettier: rechtvaardiging

- ▶ Geef een argument waarom kennis meer zou moeten zijn dan alleen waar geloof, i.e., waarom hebben we rechtvaardiging nodig?
 - ▶ Plato over kennis vs ware overtuigingen [zie ook Meno 97]
SOCRATES: Then suppose a jury has been justly persuaded of some matter which only an eye-witness could know, and which cannot otherwise be known; suppose they come to their decision upon hearsay, forming a true judgment: then they have decided the case without knowledge, but, granted they did their job well, being correctly persuaded? [Plato, Theaetetus 201b-c]
 - ▶ Nog een voorbeeld
Jij bent overtuigd dat alles wat je broer zegt onwaar is. Jouw broer zegt niet p, jij ben dus overtuigd dat p. Stel dat p toevallig waar is. Weet jij dan dat p? Nee, als jouw broer p had gezegd, dan had jij aan andere overtuiging gehad.
 - ▶ Kennis moet bestendig zijn en niet afhangen van geluk.
Rechtvaardiging wordt gebruikt om die bestendigheid uit te drukken.

Gettier: studievragen

- ▶ Gettier schrijft: “First, in that sense of ‘justified’ in which S’s being justified in believing P is a necessary condition of S’s knowing that P, it is possible for a person to be justified in believing a proposition that is in fact false.” Geen een voorbeeld van een gerechtvaardigd onwaar geloof dat P.

- ▶ Gettiers voorbeelden:

1. Jones is the man who will get the job.
2. John owns a Ford.

Waarom gerechtvaardigd?

- ▶ Beide tegenvoorbeelden leunen op gevolgtrekkingen. Wat zijn die gevolgtrekkingen? Is het inzien van gevolgtrekkingen voldoende rechtvaardiging?
1. $(a = b \wedge Pa) \models Pb$
 2. $p \models (p \vee q)$

Gettier: studievragen

- ▶ Een klok is gestopt met lopen om 11.02. Ik kijk bij toeval naar de klok om 11.02 en denk nu te weten dat het 11.02 is. Is dit een Gettier voorbeeld?
- ▶ Verzin je eigen Gettier voorbeeld.
- ▶ Verzin een vierde conditie voor kennis waarmee wel voldoende grond wordt gegeven voor een definitie van kennis.
 - ▶ Bij voorbeeld:
 - ▶ onware overtuigingen spelen geen rol
 - ▶ causale relatie (of ketting) tussen gebeurtenis die p waar maakt en overtuiging dat p (externalisme)
 - ▶ ...

Achtergrond: Plato (Athene, ca. 427–347 v.C.)

- ▶ Leerling van Socrates en leraar van Aristoteles, stichter van de Atheense Academie [zie Diogenes Laërtius (3de eeuw naC), Leven van filosofen]
- ▶ Werk: rond 35 dialogen
 - ▶ grote diversiteit aan onderwerpen: van kennis (Meno, Theaetetus) naar politiek (Staat), van liefde (Symposium) naar retorica (Gorgias), ...
 - ▶ dialoog als filosofische stijl: middels vraag-antwoord (tegenstellingen) naar waarheid [dialectiek]
- ▶ **Ideeënleer**: invloedrijkste onderdeel van zijn filosofie
 - ▶ Ideeën of Vormen (eidos) bestaan onafhankelijk van ons geest
 - ▶ zijn de enig ware objecten van onze kennis
 - ▶ Onze vraag vandaag: wat is kennis? hoe komen wij aan kennis?
 - ▶ Belangrijkste kenmerken van Plato's ideeën: objectief, transcendent, eeuwig, 'intelligible', 'archetypical', 'perfect' ...
 - ▶ Vergelijking met Locke en Leibniz

Meno (geschreven in 380 v.C.)

- ▶ Centrale thema

- ▶ Algemeen [70a-100c]:

[70a] **Meno.** Can you tell me, Socrates, whether virtue (arete) is acquired by teaching or by practice; or if neither by teaching nor practice, then whether it comes to man by nature, or in what other way? [terugkerende thema: pogen naar definities]

- ▶ Ons fragment [80a-86c]:

- ▶ Kennis via herinnering (anamnesis)
 - ▶ Kennis (episteme) versus ware overtuiging (doxa)
 - ▶ Socratische methode

- ▶ Studievragen

Meno's Paradox

- ▶ Wat is het dilemma waar Meno Socrates voor stelt?
 - ▶ Hoe kan je überhaupt zoeken naar iets wat je niet weet? Je kan niet zoeken naar datgene wat je weet, want je weet het. Maar als je het niet weet hoe weet je dan wanneer je het gevonden hebt.
- ▶ Geef een argumentatieschema van Meno's paradox.
 - (1)
 - a. If you know what you're looking for, inquiry is unnecessary (since you know it, there is no need to search)
 - b. If you don't know what you're looking for, inquiry is impossible (you don't know what to look for)
 - c. Therefore, inquiry is either unnecessary or impossible.
- ▶ Hoe kwalificeert Socrates deze tegenwerping van Meno?
 - ▶ In de vertaling staat “debater's argument”, oftewel een sofisme
- ▶ Wat is de aanname van dit dilemma, i.e., waar leunt het op?

Meno's Paradox

- ▶ Wat is de aanname van dit dilemma, i.e., waar leunt het op?
 - ▶ Het veronderstelt dat het volgende klopt:
 - (2) a. Either you know what you're looking for or you don't know what you're looking for.
 - b. Jij weet wat je zoekt of jij weet niet wat je zoekt
 - ▶ Vraag: is (2) een tautologie? 'wat je zoekt' is ambigu
 - (3) You know what you are looking for
 - a. you know the question
 - b. you know the answer
 - (4) a. If you know the answer, inquiry is unnecessary (since you know it, there is no need to search)
 - b. If you don't know the question, inquiry is impossible (you don't know what to look for)
 - c. Therefore, inquiry is either unnecessary or impossible.
- (4) klopt niet (fallacy of equivocation) want (5) is geen tautologie:
- (5) Either you know the answer or you don't know the question

Socrates/Plato reactie

- ▶ Wat houdt de doctrine die Socrates aanhaalt in?
 - ▶ De ziel is onsterfelijk en heeft vele levens 'geleefd', want hoewel de ziel tot een einde komt bij sterfte is het onvergankelijk. Hierdoor heeft de ziel alles gezien op aarde alsook in de onderwereld. Leren is een kwestie van herinneren.
 - ▶ Vergelijk allegorie van de grot [Staat, VII, 514a-520a]: onze ziel heeft in een eerder leven de Ideeën aanschouwd, en zich deze weer herinnert als ze de flauwe afschaduwingen ervan in de voorwerpen om ons heen ziet
- ▶ Is deze doctrine een weerlegging van de "debater's argument"?

Plato's 'bewijs' van zijn doctrine van herinnering

- ▶ Welke stellingen laat Socrates de jongen bewijzen?
 - ▶ Achtereenvolgens:
 1. Een vierkant met zijden 2 heeft oppervlakte 4.
 2. Een vierkant met zijden twee keer zo groot heeft oppervlakte 16.
 3. ...
 4. Wat is de lengte n van de zijden van een vierkant met oppervlakte 8? $2 < n < 4$, maar niet $n=3$.
 5. Als je een vierkant construeert GFHE in een vierkant ABCD met oppervlakte 16 dan heeft GFHE oppervlakte 8.
- ▶ 'Knowledge that', 'knowledge how' or 'knowledge by acquaintance'?
- ▶ A priori or a posteriori?

Plato's 'bewijs' van zijn doctrine van herinnering

- ▶ Wat zou instructie van de jongen moeten illustreren?
 - ▶ Argument:
 1. Aan het begin lijkt dat de jongen niet weet dat p
 2. Aan het einde weet de jongen dat p
 3. Socrates heeft hem niets geleerd (Socrates heeft alleen vragen gesteld)
 4. Dus had de jongen al vanaf het begin de ware overtuiging dat p (doxa)
 5. Leren is herinnering: (from true dormant belief to knowledge)
- ▶ Kennis (episteme) \neq ware overtuiging (doxa)

[85c-d] So the man who does not know has within himself true opinions about the things that he does not know? - So it appears.

These opinions have now just been stirred up like a dream, but if he were repeatedly asked these questions in various ways, you know that in the end his knowledge about these things would be as accurate as anyone's.

Kennis (episteme) versus ware overtuiging (doxa)

- ▶ Hoe verschillen kennis en ware overtuiging (later in Meno)?
- ▶ Allebei altijd succesvol (volgens Socrates):

[97c] Will he who has the right opinion not always succeed, as long as his opinion is right?

- ▶ Maar,
 - ▶ Kennis: stabiel, vast (tied up, remain in place)
 - ▶ Ware overtuiging: niet stabiel (an untied work of Daedalus)

[97e] To acquire an untied work of Daedalus is not worth much, like acquiring a runaway slave, for it does not remain, but it is worth much if tied down, for his works are very beautiful. What am I thinking of when I say this? True opinions. For true opinions, so long as they remain, are a fine thing and all they do is good, but they are not willing to remain long, and they escape from a man's mind, so that they are not worth much until one ties them down . . .

- ▶ Ware overtuigingen zijn instabiel [verandert iets ben je niet meer overtuigd], dus zonder kennis geen garantie van succes in de toekomst

Kennis versus ware overtuiging

- ▶ Hoe maken wij ware overtuigingen stabiel?

[98a] ... by (giving) an account of the reason why (*aitias logismos*).
And that, Meno my friend, is recollection (*anamnesis*), as we previously agreed.

- ▶ *Aitias logismos* als rechtvaardiging (mogelijk interpretatie)
 - ▶ JTB: kennis = ware overtuiging + rechtvaardiging
- ▶ Discussie: wat te doen met Gettier-gevallen? is het zoeken van een definitie van kennis überhaupt een vruchtbare aanpak?

Meer vragen

- ▶ Socrates doctrine van herinnering heeft twee componenten; een epistemologische en een ontologische. Leg uit.
 - ▶ Ontologisch: zekere aannames over ons lichaam en ziel
 - ▶ Epistemologisch: rationalisme (kennis is aangeboren)
- ▶ Geef argumenten die Plato's theorie in huidig tijdsbestek toch kunnen billijken.
 - ▶ Chomski's 'poverty of stimulus' argument
- ▶ Kennis als *anamnesis* (aangeboren).
- ▶ Discussie: Kan kennis aangeboren zijn?
 - ▶ Kennis van wiskunde/meetkunde/taal (slaaf van Meno)
 - ▶ Kennis van de weg naar Larissa
- ▶ Wat is aangeboren? 'Knowledge that' of 'knowledge how'?